Цей факт кардинально змінює тлумачення дискурсу як метамови за Ю.Руднєвим, який вважає, що кожна нова дискусійна парадигма накладає певний ряд обмежень, які максимально обумовлюють кожен звук, не тільки слово, що мислиться як противага «вільної побудови» Романа Якобсона.

Отже, підсумовуючи вище зазначене, можна зробити наступні висновки: поняття «дискурс» як і текст характеризуються параметрами завершеності, цільності, зв'язності та ін. (тобто усіма властивостями тексту); дискурс в літературознавстві розглядається одночасно як процес (в ширшому розумінні з урахуванням взаємовпливів соціокультурних, екстралінгвістичних та комунікативно-ситуативних факторів); як результат, представлений у вигляді фіксованого тексту. Використовуючи літературознавче твердження про необмеженість літературознавчого дискурсу, ми прийшли до висновку про **розширення**, а не обмеження дискурсивних парадигм, які накладаються на певний текст, що обумовлюється самою специфікою і природою дискурсу (його спрямованістю до універсалізму, міждисциплінарністю його дослідження тощо). Саме цей напрямок дослідження «дискурсу» як елементу літературознавчої метамови ми вважаємо найбільш перспективним з наукової точки зору.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Бабаян В.Н., Круглова С.Л. Теория дискурса в системе наук о языке. (WWW URL) http://www.yspu.yar.ru.
2. Беллерт И. Об одном условии связности текста // Новое в зарубежной лингвистике. – Вып.VIII. Лингвистика текста. – М.: Прогресс, 1978. – С. 172.
3. Борботько В. Г. Элементы теории дискурса. Грозный, 1981.
4. Ван Дейк Т. А. (1998). К определению дискурса. [WWW-документ] URL http://psyberlink.flogiston.ru/internet/bits/vandijk2.htm.
5. Гийому Ж. Мальдидье Д. О новых приёмах интерпретации, или проблема смысла с точки зрения анализа дискурса // Квадратура смысла. – М., 1999. – С. 124-136.
6. Кох В. А. Предварительный набросок дискурсивного анализа семантического типа // Новое в зарубежной лингвистике. – Вып. VIII. Лингвистика текста. – М.: Прогресс, 1978. – С. 149-171.
7. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. – Чернівці: Золоті литаври, 2001. – 636 с.
8. Николаева Т.М. Краткий словарь терминов лингвистики текста // Новое в зарубежной лингвистике. – Вып.VIII. Лингвистика текста. – М.: Прогресс, 1978.
9. Серио П. Как читают тексты во Франции // Квадратура смысла. – М., 1999. – С. 12-53.
10. Тодоров Ц. Понятие литературы // Семиотика. – М., 1983. – С. 355-369. http://www.zhelty-dom.narod.ru/literature/txt/discours_jr.htm.
11. Штерн І.Б. Вибрані топіки та лексикон сучасної лінгвістики. Енциклопедичний словник для фахівців з теоретичних гуманітарних дисциплін та гуманітарної інформатики. – К.: «АртЕк», 1998. – 336 с. (Трансформація гуманітарної освіти в Україні).

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Інна Лівицька – кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри практики германських мов Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.
Наукові інтереси: компаративістика, художній переклад, текст, дискурс.

КОНЦЕПТУАЛЬНА ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ СТАТЕЙ З АНГЛОМОВНИХ НАУКОВИХ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ (ПРОФЕСІЙНИХ) ЖУРНАЛІВ

Олег ЄРЧЕНКО (Львів, Україна)

Проаналізовано статті з американських медичних журналів з метою виділити всі рубрики та вивчити їх особливості в дискурсивній, структурно-семантичній та риторичній будові. З'ясовано причини винесення/не винесення анотацій до журнальних статей та висвітлено призначення та загальну специфіку прагматичного припису. Зроблено висновок про різну специфіку і типологію статей та їх приналежність до єдиного професійного типу медичних журналів.

The articles from American medical journals have been analyzed, with the aim to differentiate all the sections and study their specific features in the structure and semantics of their discourse. The reasons for inclusion/not inclusion of abstract to the journal articles has been assessed and general peculiarities of pragmatic purpose have been asserted. The conclusion has been made about different types of articles, despite their reference to the common professional type of medical journals. It is claimed that the types of article discourse in various sections differ in their paradigmatic contextuality, but strict classification is observed in the articles included into this or that section of the given journals.

В основі будь-якого професіоналізму лежать ґрунтовні знання з тієї сфери, у якій доводиться працювати. Професійна комунікація через періодичні видання є найважливішим засобом спілкування між науковцями.

В наш час ринок все більше визначає характер та напрям освітянських процесів, іншомовна компетенція є необхідним компонентом повноцінної професійної діяльності

спеціаліста, що є одним із положень Болонського процесу. Іноземна мова дає ключі до одержання інформації та допомагає ширше використовувати та поширювати результати наукових пошуків, обмінюватись інформацією. Тому знання щодо організації наукової інформації, відбору необхідного матеріалу за фахом є важливим компонентом при читанні англомовних журналів.

Ієрархія англомовних медичних журналів формується, виходячи з прагматично-функціональних та формальних параметрів статей, які в них публікуються. Згідно з цим, статус даних журналів умовно класифікується трьома видами – професійним, напів-/квазіпрофесійним («гібридним») та науково-популярним. На основі комплексного застосування вищезгаданих методів нами здійснено відбір ряду типових медичних журналів найвищого типу ієрархії (професійних/вузькоспеціалізованих), що публікуються в США.

В англомовних спеціалізованих (професійних) журналах існує цілий ряд статей різної структури, мотивації, адресації та величини. Усі вони розподілені в різних розділах (рубриках) того чи іншого періодичного видання. У журналі *The American Journal of Anesthesiology (AJA*), наприклад, ми виділили сім таких розділів: *Guest Editorial, a Review Paper, an Original Study, a Case Report, Issues in Airway Management, Web Site Reviews, Abstracts*. У *The Journal of Thoracic and Cardiovascular Surgery (JTCS)* ми виявили статті з *Editorials,* а також такі, що діляться на окремі види галузі. Журнал *The Journal of American Medical Association (JAMA)* надає в середньому аж 22 розділи, *The New England Journal of Medicine (NEJM)* – 8*, Mayo Clinic Proceedings (MCP)* – 11.

Хоча об'єктом наших досліджень були статті, до яких долучено анотації (тому що саме анотація є важливим ключем до пошуку інформації), нашим першочерговим завданням було виділити всі рубрики та вивчити їх особливості в дискурсивній, структурно-семантичній та риторичній побудові статей, що у них вміщені. Це пояснюється необхідністю в диференційному аналізі усіх типів рубрик для з'ясування причин винесення чи не винесення анотацій до їхніх статей у світлі природи та характеристик цих статей.

За основу при такому аналізі ми пропонуємо взяти журнал *JAMA*, що найповніше представляє всю різноманітність рубрик, і до цієї характеристики додати порівняльний аналіз рубрик інших журналів (тотожних, аналогічних чи специфічних).

Центральною фігурою журналу *JAMA* є «кластер» під назвою *Reports of Original Data.* Під терміном «кластер» ми розуміємо сукупність різних секцій у науковому журналі, об'єднаних спільною прагматичною настановою статей, що у них вміщуються, яка відображається у їх дискурсивній структурно-семантичній та риторичній побудові.

У цьому кластері секцій вміщено науково-експериментальні статті, що несуть повідомлення від першоджерел про певні дослідження в медичній галузі. Суб'єкти цього кластеру є стрижнем медичної та наукової комунікації. Ключовими аспектами контролю за якістю і прогресом у науковій та медичній сфері є критична оцінка та реплікація (копіювання) результатів таких повідомлень. Клінічне застосування таких досліджень має найбільшу вагу для практичної медицини, як зазначається в *American Medical Association Manual of Style* [3]. Американські медичні журнали загалом категоризують повідомлення від першоджерел про певні дослідження під секційними назвами *Original Articles, Original Contributions,* або *Original Reports (JAMA), Original Articles* та *Special Article* зі статтями аналогічної структури, призначення та формату у журналі *NEJM, Original Articles* у журналі *MCP,* так само як і журнал *JTCS,* що дотримується такого ж формату статей цього кластеру з єдиною специфікою представлення описів-повідомлень виключно про окремі галузі медицини: торокальну та серцево-судинну хірургію.

Ці титульні назви секцій роблять акцентацію на результатах останніх (нових) досліджень, які автори виносять як об'єкт комунікації. Ще однією секцією (рубрикою) з подібним призначенням є *Brief Reports.* Вона несе у своїх комунікативних парадигмах аналогічне функціональне навантаження, однак відрізняється від споріднених секцій об'ємом, тобто більшою стислістю (компресією) інформації, що подається. За аналогією даної секції можна виділити рубрику *An Original Study* в журналі *AJA,* що відповідає всім параметрам рубрики *Brief Reports* в журналі *JAMA,* причому інші види секцій даного кластеру тут не включаються.

Окремим видом даного кластеру є секція, що пропонує виклад про дослідження, в основному питань фізіології чи патології, під назвами *Research Reports/ Clinical Investigations.* Ця секція присутня виключно в журналі *JAMA*, оскільки останній не обмежується вузькоспеціалізованою тематикою лише з однієї галузі, як, наприклад, *Cell Growth and Differentiation (CGD),* журнал з молекулярної біології під еґідою Американської Асоціації Досліджень Раку (*American Association for Cancer Research).*

І, нарешті, ті повідомлення, які інформують про попередні результати, включаються в окрему рубрику кластеру під назвою *Preliminary Communications.* Таку секцію нами було виявлено виключно в журналі *JAMA,* в той час як інші журнали такої секції окремо не виділяють.

Хоча на даному етапі нашого дослідження ми не ставимо собі за мету проводити детальніший аналіз статей секцій чи кластерів, які ми виявили, а лише висвітлити їх завдання/призначення та загальну специфіку прагматичного припису, однак тут вважаємо за необхідне попередньо зазначити, що статті рубрик даного кластеру дотримуються традиційного (встановленого) формату і, відповідно, композиційної структури під умовною назвою *IMRAD (Introduction, Methods, Results and Discussion)* [3 : 3].

Такий формат може позначатись і зміненим акронімом до *AIMRAD (Acknowledgements, Introduction, Methods, Results and Discussion)* при акцентації ролі анотації як елемента мегатексту цього типу статті, «роль якої значно зросла в добу розширення інформаційного поля та електронних баз даних» [3 : 3].

Підсумовуючи огляд кластеру *Reports of Original Data,* слід зазначити, що практично у всіх вищезгаданих журналах ми виявили відповідні рубрики, хоча, можливо, найближче до секційної диференційованості та типологізації журналу *JAMA* стоять *MCP* та *NEJM.* Щодо *JTCS* та *CGD,* то така диференційованість рубрик проявляється у меншій мірі, що пояснюється частково вужчою спеціалізацією останніх і політикою редакторів (редколегій) цих журналів стосовно вмісту публікацій. Це стосується не лише секцій даного кластеру, але й усіх інших секцій і кластерів цих журналів.

Попри це, даний кластер все ж представлено в *JAMA* ширше, ніж в інших споріднених журналах, і в ньому спостерігається т.зв. «секційна ґрадація», тобто експліцитність представленої інформації та диверсифікація внутрішньої структури статей звужується від рубрики до рубрики: від їх максимальної представленості у тих секціях, де повідомляється про останні здобутки в тій чи іншій галузі медицини самим адресантом, який подає на розгляд читача (адресата) власну (чи як член команди, що проводить клінічне дослідження), статтю, до більшої компресованості подаваної інформації з тим же об'ємом контекстуального поля або звуженням його до окремих галузей медицини у проміжних секціях кластеру.

Згідно з ґрадацією, яку ми умовно проводимо, секції *Original Articles, Original Contributions* та *Original Reports* в журналі *JAMA,* разом з вищевказаними аналогічними секціями інших журналів, займають її найвищий ступінь, а секції *Brief Reports, Research Reports/Clinical Investigations* та *Preliminary Communications* з варіаціями в назві – нижчий.

Окремою й не менш обширною секцією медичних спеціалізованих журналів виступає рубрика *Review Articles.* Для нашого опису та секційної класифікації ми приймаємо саме цю назву як універсальну, що не суперечить секційним назвам інших журналів: *A Review Paper (AJA), Review(s)* та *Concise Reviews for Clinicians (MCP)* та *Review Article (NEJM).* Оглядові статті, що вміщуються до неї, на противагу до рубрик кластеру *Reports of Original Data,* ставлять за мету співставити та підсумувати певну наявну (доступну) інформацію на ту чи іншу тему. Статті розраховані на те, щоб адресат оцінював повідомлення, які вони несуть, як дороговкази для себе при прийнятті клінічних рішень, тому вони мають велике практичне значення для спеціалістів у галузі медицини.

Аналізуючи статті цієї рубрики, ми виділили їх певні спільні особливості (попри певну індивідуальну специфіку залежно від періодичного видання, де вони вміщуються), а саме: (1) системність оглядів, що проводяться; (2) практична відсутність надмірного впливу поглядів та застережень з боку авторів; (3) специфікація тих методів, які адресатові потрібно знайти й

вибрати; (4) підсумування інформації з метою мінімізувати упередження з боку адресата та небезпеку випустити важливі дані.

Деякі оглядові статті застосовують мета-аналіз, тобто ряд статистичних засобів, що поєднують кількісні результати незалежних одне від одного клінічних досліджень.

Вимогою з боку Американської Медичної Асоціації щодо форми статей цієї рубрики є представлення та арґументація тих методів, що використовуються автором при здійсненні огляду. При спільності характеристик цих статей на екстралінґвістичному рівні їх текстуальна структуризація різниться, залежно від вимог того чи іншого журналу. Тут ми не спостерігаємо жодного дотримання певного уніфікованого формату статті, який залежить від конкретної теми та учасників дослідження, при слідуванні загальним вимогам щодо науковості та професійності стилю та способу подання інформації.

Важливим елементом оглядової статті, як і статей кластеру *Reports of Original Data,* є анотація. Лише в *NEJM* анотація до цих статей не додається. Однак, про особливості її в цьому контексті тут мова не йтиме.

У журналі *JAMA* (як і в інших американських журналах, за певними винятками (напр., *CGD* та *JTCS*)) окремим кластером виступають т.зв. «описові» статті (*Descriptive Articles*), які вміщено в рубрики *Case Reports, Clinical Observations, Special Articles* чи *Special Communications (JAMA), Case Reports* та *Special Article (MCP), Special Article, Case Records* та *Sounding Board (NEJM).* Як бачимо, в *JAMA,* знову ж, представлено найбільше секцій цього кластеру. Маючи схожість з рубриками та статтями кластеру *Reports of Original Data,* вони, однак, містять описи чи спостереження автора з неповною (або імпліцитною) систематизацією матеріалу про його дослідження. З метою досягнення відповідності стилю свого письмового твору науковому спеціалізованому медичному журналу, їх автори здійснюють власний опис в контексті теми статті для стимулювання ходу дослідження або проводять необхідне окреслення тем, що представляють особливий інтерес для читачів журналу. З тієї причини, що наукова цінність простих повідомлень про клінічний випадок є доволі обмеженою, чимало медичних журналів (практично всі, які ми розглядаємо) схильні вміщувати їх у рубриці *Letters to the Editor* та публікувати лише у разі проведення автором унікального спостереження, що заслуговує на системне дослідження. У ряді медичних журналів (напр., *JAMA, NEJM)* такі повідомлення про клінічні випадки служать освітнім цілям. У цьому контексті вони, зазвичай, публікуються як комбінований матеріал з описом клінічного випадку та оглядом основних питань, піднятих під час дослідження цього випадку.

У структурному плані статті цієї рубрики не мають усталених норм щодо стандарту формату. Цікаво, що навіть до такого типу статей деякі журнали додають коротку неструктуризовану анотацію (*MCP, JAMA*).

Ряд американських медичних спеціалізованих журналів часто вміщують рекомендації для діагностики, лікування та профілактики різних розладів/захворювань, розроблених урядовими та приватними медичними організаціями США. Такі рекомендації стосуються відповідних клінічних рішень і розробляються, як правило, групою експертів після їх оцінки доступних прикладів таких розладів/захворювань. Для цих рекомендацій у журналі *JAMA* виділяється спеціальна рубрика «*Clinical Practice Guidelines and Consensus Statements*», що розбивається на дві підрубрики залежно від контексту, в якому створюється та чи інша рекомендація: «*Consensus Statements*» вміщує рекомендації, прийняті внаслідок консенсусу групи спеціалістів на певній нараді, конференції, тощо, та «*Clinical Practice Guidelines*», вказівки щодо клінічної практики (які деколи називають «параметрами практики»), розроблені в контексті поточної ситуації. Публікації цього типу в обов'язковому порядку вказують ім'я спонсора та експертів-учасників, подають опис-арґументацію в підтримку даної рекомендації, а також спосіб, за допомогою якого було зроблено висновки щодо її змісту. І в цьому випадку подекуди долучаються структуровані анотації.

Щодо інших журналів, то які-небудь окремі рубрики для рекомендацій ми не виявили.

Наступною рубрикою, яку ми виділили окремим кластером, є т.зв. «*Articles of Opinion*», де висвітлюються погляди редактора або політика журналу. Автором таких коротких есе (статей від редактора/редакції) є сам редактор, член редколегії або запрошений спеціально

для цього автор. Специфікою даних статей є коментування змісту певної статті чи статей, опублікованих у тому ж номері журналу, з включенням додаткового контексту та погляду автора стосовно висновків, зроблених у статті, що коментується.

Окрім того, статті від редакції можуть використовувати й окрему тему для розгляду читачів. При цьому слід зазначити, що якщо, наприклад, газетні передовиці, зазвичай, анонімні, тобто без вказівки на адресата, і, звідси, з певним стильовим оформленням такої статті, то в медичному журналі у зв'язку з підвищеною увагою щодо авторської відповідальності в медичних виданнях, додавання імені редактора/автора стало загальною практикою і нормою.

Цей кластер поділяється на декілька секцій під назвами *Commentary, Sounding Board, Viewpoint* чи *Controversies (JAMA), Editorial (MCP), Editorials* та *Sounding Board (NEJM), Editorial* (з додавання теми) (*JTCS), Guest Editorial (AJA),* залежно від суб'єктивного підходу адресанта до висвітлення певного питання та риторичну спрямованість самої статті. Це особливо стосується журналу *JAMA,* де таких секцій аж чотири. Їх цільовий припис видно за самими назвами секцій (напр., у секції *Commentary* проводиться коментар питання, що розглядається, секція *Viewpoint* розрахована на статті з висвітленням суб'єктивного погляду на певне питання, а в *Controversies* здебільшого публікуються розмірковування адресанта над певним питанням чи ситуацією та їх аналіз в контексті протиріч, які виникають серед науковців у плані їх розуміння та/чи інтерпретації.

Уже згадана нами в цьому огляді секція «*Letters to the Editor*» часто виступає під назвою «*Correspondence*». Ця секція виникла в журнальних виданнях відповідно до рекомендацій Міжнародного Комітету Редакторів Медичних Журналів *(International Committee of Medical Journal Editors),* у яких зазначено, що листи до редакції «є важливим та суттєвим аспектом огляду опублікованих попередньо статей», і вважається за доцільне, щоб біомедичні журнали «вміщували секцію з коментарями, запитаннями або критичними зауваженнями до статей, які ці журнали публікували, з можливістю подальшої реакції у відповідь з боку авторів цих статей» [7 : 927-934]. Листи, які містять коментарі до статей, що публікувались у тому ж журналі, та реакція на них авторів самих статей покликані забезпечувати активну і важливу взаємодію між адресантом та адресатом і є ще одним свідченням діалогічності характеру наукової письмової комунікації в галузі медицини.

Іншим видом листів, які вміщуються у дану секцію, є такі, що повідомляють дані про певне дослідження від першоджерела, займаються описом проблеми, повідомляють про конкретний клінічний випадок або ж виражають погляд на певне питання.

Важливими у публікаціях журналів (*JAMA, NEJM, MCP*) є огляди книг, періодичних видань та нових засобів комунікації (наприклад, веб-сайтів). Рубрика під аналогічною назвою «*Reviews of Books, Journals, and New Media*» розрахована на адресата, який має на меті знайти опис нової письмової (та іншої) продукції та оцінку її якості співвідносно до аналогічних наявних видів продукції. Форма і спосіб подання інформації у таких статтях базуються на описі та характеристиці певної проблеми, причому вони можуть розширювати контекст піднятого питання. У цій рубриці адресат має змогу використовувати довільне стилістичне, тематичне та риторичне оформлення повідомлення (воно може бути індивідуальне чи довільне) при здійсненні критичного огляду.

І, нарешті, серед публікацій, що вміщено у журнали, ми виділили ще одну групу, яка не підпадає під жодну з вищеназваних секційних категорій. Прикладами таких публікацій є рубрики «*A Piece of My Mind in JAMA*», «*News Articles*», «*Reports on Conferences*», «*Poetry*», «*Obituaries*» та «*Articles based on Clinical Photographs*», «*JAMA 100 Years Ago*», «*Classified Advertising and Announcements*», тощо, *(JAMA),* «*Events of Interest*», «*Announcements*» *(JTCS),* секції «*New AJA Board Member*», «*CME Test*», «*Career/Professional Opportunities*», тощо в кластері «*Announcements*» *(AJA),* «*Business Information*», «*Historical Profiles of Mayo Clinic*», «*Meetings Scheduled*», «*Professional Opportunities*», тощо *(MCP),* «*Notices*» *(NEJM),* «*Instructions for Authors*» *(CGD).* Поява таких публікацій у журналах спорадична і їх розгляд не входить у сферу наших досліджень з вищезгаданих причин.

На основі здійсненого нами огляду ми можемо зробити попередні висновки щодо типології американських професійних медичних журналів на основі їх секційної структурованості.

По-перше, взяті нами на розгляд журнали виявляють різну специфіку і типологію попри їх приналежність до єдиного, професійного типу медичних журналів.

Якщо в журналах *JAMA, NEJM* та *MCP* секції представлено у ширшому об'ємі, причому в них ми виділили ряд кластерів, які об'єднують секції з однаковим цільовим приписом, що пояснюється ширшим обсягом питань, які в них розглядаються, тобто їх багатогалузевістю, то журнали *CGD, AJA* та *JTCS,* в силу своєї вузькоспеціалізованої природи мають більш одноманітну секційну диверсифікацію.

По-друге, у секціях та кластерах даних журналів представлено статті різного призначення, стилю, риторичної спрямованості різних цільових приписів, тем, змістів, причин, з яких вони створюються, тощо. Іншими словами, типи дискурсу статей в різних секціях різняться в плані їхньої парадигматичної контекстуальності.

По-третє, спостерігається чітка класифікаційна оформленість статей, які вміщуються у ту чи іншу секцію даних журналів.

Слідом за В.Н.Акентьєвою [1 : 42, 147] та С.М. Юдіною [2 : 44], ми виділяємо тут статті з різними композиційно-мовленнєвими формами за типом змісту: повідомлення (оповідь), опис, розмірковування. Згідно з цими мовознавцями, внутрішній логічний зміст цих форм у загальних рисах визначає характер викладу, за яким виділяються науково-теоретичні, науково-експериментальні та оглядові статті. Згідно з С.М. Юдіною, в основі логічного змісту науково-теоретичної статті лежить композиційно-мовленнєва форма «розмірковування», науково-експериментальної – «опис», оглядової статті – «повідомлення».

В основі структури першого типу текстів лежать причинно-наслідкові відношення, другого типу текстів – просторові відношення між об'єктами, їх опис за допомогою кількісно-якісних характеристик. Третій тип текстів – оглядові статті – відображають часову послідовність дій, подій [2:44]. Проте, на основі прагматико-функціонального аналізу секцій наукових медичних спеціалізованих журналів ми виявили, що дана класифікація не дозволяє у повній мірі типологізувати статті тієї чи іншої секції. Ми пояснюємо це тим, що медична журнальна періодика представлена статтями з ширшим і більш розгалуженим полем, де композиційно-мовленнєві форми «розмірковування», «опису» та «повідомлення» притаманні не лише виключно одному окремому типові статті. Вони можуть бути присутні частково або повністю разом в окремих видах статей.

Проведений докладний аналіз основних секцій та кластерів на основі коґнітивно-прагматичного підходу показує, що їх диференціація зумовлена різною мотивацією, адресацією, структурою та величиною.

У кластері «*Reports of Original Data*» представлено статті-звіти від першоджерел про вузькоспеціалізовані дослідження в галузі медицини, що є стрижнем медичної та наукової комунікації, виходячи з їх основного призначення – клінічне застосування результатів, представлених у них. Рубрики даного кластеру мають свою специфіку і ґрадацію, залежно від періодичного видання, в якому вони вміщені, та приписів адресанта щодо теми, яка висувається. Статті даного кластеру дотримуються уніфікованого (стереотипного) формату і композиційної структури згідно з вимогами редколегії того чи іншого журналу чи організації, якій журнал підпорядкований. Важливим елементом мегатексту статей даного кластеру, як і кластеру «*Descriptive Articles*» та секції «*Review Articles*» є анотація.

Секція «*Review Articles*» представлена оглядовими статтями, мета яких співставлення та підсумування інформації на певну медичну тему, розрахованих на оцінку та подальше клінічне застосування адресатом повідомлень, у них вміщених. Спостерігається варіативність назви секції, залежно від журналу, так само як і текстуальна структуризація оглядових статей при спільності їх характеристик на екстралінґвістичному рівні.

У більшості журналах окремим кластером виступають описові статті, що вміщуються в різні рубрики різних журналів, найбільша кількість яких представлена в журналі JAMA. Цей тип характеризується вміщенням описів та/чи спостережень адресанта з теми дослідження з неповною (/імпліцитною) систематизацією подаваного матеріалу. Статті цієї рубрики не

мають усталених норм щодо стандарту формату. Ряд медичних журналів (*MCP*, *JAMA*) додають в мегатекст статей цієї секції анотацію.

Інші рубрики згаданих журналів містять статті виключно без анотацій. В секції «*Articles of Opinion*» висвітлюються погляди редактора чи політики того чи іншого журналу у формі коротких есе, причому автором може бути сам редактор, член редколегії або спеціально для цього запрошений автор. Специфікою статей секції є коментар з включенням додаткового контексту та погляду автора стосовно висновків у коментованій ним статті. На відміну від інших друкованих одиниць, наприклад газетних передовиць, специфіка галузі медицини вимагає додавання імені автора такого типу статті. Секція «*Letters to the Editor*» є свідоцтвом комунікативної скерованості наукової медичної періодики на діалог між адресантом та адресатом, статті якої покликані забезпечувати активну взаємодію між ними. В окремих журналах, а саме тих, які не зосереджуються на вузькоспеціалізованій тематиці, включено секцію оглядів нових книжкових, журнальних та комп'ютерних видань, що базуються на описі й характеристиці нової письмової продукції. Всі інші секційні категорії представлені у відібраних нами журналах спорадично і не представляли інтересу для нашого дослідження.

Здійснений нами огляд типологізує американські професійні медичні журнали на основі їх секційної структурованості, відводячи їх до єдиного професійного типу медичних журналів попри різну специфіку представленого в них матеріалу. Ті журнали, де висвітлюється ширший обсяг питань з різних галузей медицини, мають розгалуженішу секційну диверсифікацію у порівнянні з вузькоспеціалізованими журналами. Типи дискурсу статей в різних секціях відрізняються в плані їх парадигматичної контекстуальності, однак спостерігається чітка класифікаційна оформленість статей тієї чи іншої рубрики.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Акентьева В.Н. Типологические характеристики научных статей и некоторые трудности их понимания // Текст как важнейшая единица коммуникации (в диахронии и синхронии). К.,1984. – С.137-142.
2. Юдина С.М. Способы выражения личного дейксиса в английском научно-техническом тексте: Дис…. канд.филол. наук. – К., 1994.
3. AMAMS - American Medical Association manual of style: a guide for authors and editors. – 9th ed. //Cheryl Iverson (chair) … [et al.] – Williams and Wilkins, 1998. – 660 p.
4. AJA – The American Journal of Anesthesiology // Years 1991 – 1999.
5. CGD – Cell Growth and Differentiation // Years 1991 – 1999.
6. JAMA – The Journal of American Medical Association // Years 1991 – 1999.
7. International Committee of Medical Journal Editors Uniform requirements for manuscripts submitted to biometrical journals // JAMA, vol. 277, 1997. – Pp.927 – 934.
8. JTCS – The Journal of Thoracic and Cardiovascular Surgery // Years 1991 – 1999.
9. MCP – Mayo Clinic Proceedings // Years 1991 – 1999.
10. NEJM – The New England Journal of Medicine // Years 1991 – 1999.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА:

Олег Єрченко – здобувач кафедри іноземних мов для гуманітарних факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка.

Наукові інтереси: академічне письмо, ESP (англійська мова для спеціальних цілей), дискурсні студії, семантика.

МАНІПУЛЯТИВНА ФУНКЦІЯ СЕМАНТИЧНИХ ОКАЗІОНАЛІЗМІВ В АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Наталя МОЛОДЧА (Харків, Україна)

У статті розглянуто маніпулятивний потенціал семантичних оказіоналізмів, проаналізовано специфічні семантичні компоненти інновацій, актуалізація яких в політичних текстах забезпечує сугестивний ефект.

Manipulative potential of semantic nonce words is considered in the present article. Specific semantic components of innovations which provide for suggestive effect in political discourse are analyzed.

Функціоналізм є магістральним напрямком сучасного мовознавства, в рамках якого мовні явища аналізуються з точки зору виконуваних ними функцій [10; 13; 2]. На сьогоднішній день недостатньо вивчені функціональні характеристики семантичних оказіоналізмів – інновацій, що поєднують узуальну форму з оказіональним значенням (подальше СО). Серед функцій оказіонального слова більшою мірою увагу дослідників привертають номінативно-пізнавальна, комунікативна і прагматична. У цій роботі ми хотіли